

ZÁPIS Z 1. DISKUSE KULTURNÍHO PARLAMENTU

Termín: 26. 6. 2015, 15:00 – 18:30 hod.

Místo konání: Sněmovní sál Nové radnice, Dominikánské nám. 1, Brno

1. Úvod

Bc. Matěj Hollan, náměstek primátora města Brna, přivítal přítomné a uvedl informace o kulturním parlamentu, který by měl navázat na snahy z devadesátých let a fungovat jako veřejná diskuse otevřená široké kulturní obci. Diskuse by měla vést k definování problémů a potřeb brněnské kultury a následnému vytvoření platformy spolupráce mezi městem a kulturními organizacemi.

2. Představení zásadních kulturních projektů připravovaných městem

Janáčkovo kulturní centrum

Ing. Stanislav Michalík, člen Komise RMB pro kulturu, informoval o průběhu příprav stavby Janáčkova kulturního centra (dále jen JKC). Proběhly četné návštěvy zahraničních koncertních sálů (např. v Německu, Dánsku, Polsku, Maďarsku, Velké Británii či Finsku) jako zdroj inspirace pro zadání vnitřních technických parametrů JKC zejména akustiky sálu. Stavba bude mít dvě etapy – podzemní a nadzemní. Povedlo se získat územní rozhodnutí pro stavbu na ulici Veselá/Besední a na podzemní část stavební povolení. V současnosti probíhá archeologický průzkum.

Diskuse:

- Ing. Ladislav Urbančík, Slovácký soubor Šafrán Brno – Byla na JKC vypsána architektonická soutěž?
- Ing. Stanislav Michalík, člen Komise RMB pro kulturu – Architektonická soutěž byla realizována cca před deseti lety. Je nutné, aby projekt nově definoval vnitřní část.
- PhDr. Alžběta Vlčková, členka Komise RMB pro kulturu – Jaký je plán financování a zda je reálný termín dokončení v roce 2017?
- Bc. Matěj Hollan, náměstek primátora města Brna – Stavba JKC se odhaduje na 700 až 900 milionů Kč, garáže a statické základy pro budovu už jsou finančně zajištěny, koncertní sál zatím nikoliv. Existuje smlouva o spoluúčasti města Brna a Jihomoravského kraje a snahou je zapojit do spolufinancování také stát. Hledají se dílčí sponzoři, stejně jako další strategický finanční partner, který by využil část JKC.

Kreativní centrum Brno

Toto téma bylo staženo z diskuse, vzhledem k tomu, že k němu na podzim 2015 bude uspořádáno samostatné jednání.

Přihláška města Brna do sítě Kreativních měst UNESCO v oblasti hudby

Helena Tomalová, Brno město hudby, omluvila nepřítomnost Davida Dittricha, koordinátora celého projektu, a následně projekt představila. Projekt Brno město hudby vznikl již v roce 2002 (o dva roky dříve než celá kreativní síť). Vzhledem k tomu, že ve městě Brně funguje široká platforma v oblasti hudby, je dobré postavit image města Brna právě na tomto faktu. Na základě této myšlenky vznikl kritický webový portál Brno město hudby. V roce 2004 začaly vznikat v působnosti UNESCO různé sítě, dnes jich funguje sedm (hudba, film, literatura, design, media art, gastronomie, lidové umění a řemeslo). V každé této kategorii je cca 8 – 12 měst, celá síť čítá 69 měst. Záměrem je sdružovat města po celém světě, vyměňovat si zkušenosti a navázat vzájemnou spolupráci. Dne 23. 6. 2015 Zastupitelstvo

města Brna schválilo kandidaturu a text přihlášky, která bude odeslána 15. 7. 2015 a výsledky o přijetí budou známy 11. 12. 2015.

Diskuse:

- MgA. Zdeňka Kujová, kulturní manažerka – Bude zveřejněna zmíněná přihláška? Dále požádala o popis zamýšlených hudebních projektů kromě JKC.
- Helena Tomalová, Brno město hudby – Přihláška bude zveřejněna na stránkách města Brna nebo webovém portálu Brno město hudby. Mezi strategické projekty v oblasti hudby byly zařazeny projekty JKC a Kreativní centrum Brno, spolupráce s projektem Praha literární, konference a hudební maraton. Projekty budou zaměřeny na společné aktivity v oblasti hudby.

3. Vícezdrojové financování v kultuře (včetně neziskové sféry)

Financování brněnské kultury

PhDr. Viera Rusinková, vedoucí Odboru kultury Magistrátu města Brna, shrnula financování brněnské kultury a představila jeho významné položky. Rozpočet (provozní – běžné výdaje) města Brna tvoří cca 9 miliard Kč, z toho připadá na kulturu, církve a sdělovací prostředky cca 10%, Odbor kultury MMB spravuje cca 8% (cca 750 milionů Kč), z toho tvoří cca 97% příspěvek na činnost městských příspěvkových organizací, 3% dotace subjektům nezřizovaným městem a 0,4 % další výdaje (oprava a údržba památek ve správě OK MMB a provoz OK MMB). V roce 2015 došlo ke zvýšení finanční částky na dotace z 15 milionů Kč na 22,5 milionů Kč a na základě Koaliční smlouvy Brno 2014 by mělo dojít k dalšímu navýšení na 30 milionů Kč. Jihomoravský kraj přispívá na brněnskou kulturu necelým 1 % a Ministerstvo kultury ČR cca 3%.

Diskuse:

- Petr Minařík, moderátor – Je velmi nevyrovnaný poměr mezi částkou, kterou město Brno přiděluje svým příspěvkovým organizacím a subjektům v rámci dotačního systému v oblasti kultury (97/ 3%).
- Bc. Matěj Hollan, náměstek primátora města Brna – Budou jmenovány kvalifikované dozorcí rady do čtyřech největších příspěvkových organizací. Jedním z důvodů je zajištění efektivního hospodaření. V současné době je ale nutné navýšit finanční prostředky jak příspěvkovým organizacím, tak na dotace pro subjekty nezřizované městem. Dále uvedl, že v červenci budou probíhat jednání o transformaci příspěvkových organizací na jinou právní formu.
- PhDr. Viera Rusinková, vedoucí Odboru kultury Magistrátu města Brna – Nepoměr mezi finančními částkami, které od města dostávají zřizované a nezřizované organizace je způsoben zejména tím, že organizace zřízené městem mají do své správy svěřený velký majetek. Cca 90% financí tyto organizace vynaloží na mzdy a správu majetku. Zbýlých 10% a prostředky z tržeb jsou investovány do vlastní činnosti.
- David Butula – Marketingová oddělení příspěvkových organizací by měla získávat významné sponzory, kteří by zásadněji pomohli financovat příslušnou organizaci. Podporou tvorby a propagace města by mohlo být deklarování výhodných podmínek, které by město poskytlo např. zahraničním produkcím, které by zde realizovaly svůj projekt. Spolupráce mezi organizacemi zřízenými a nezřízenými městem by měla fungovat např. formou bezúplatného poskytování prostor.

Více zdroje financování

MgA. Stanislav Moša, ředitel Městského divadla Brno, předseda Asociace profesionálních divadel České republiky připomněl, že v roce 1991 došlo k odstátnění divadel a většina přešla pod správu městských samospráv bez výrazného finančního příspěvku ze strany státu. V současnosti je podíl financování obcemi zřizovaných divadla cca 93% obce, 1-4% kraje a 3% stát. Toto je velmi nevyvážený poměr a Asociace profesionálních divadel České republiky se snaží zajistit větší spoluúčast krajů a státu. Dobrý příklad vícezdrojového financování je divadelní holding ve městě Graz, který funguje na základě pětileté smlouvy mezi městem a spolkovou zemí (např. divadlo srovnatelné s Národním divadlem Brno získává od města cca 280 milionů Kč a od spolkové země 320 milionů Kč). Dále např. ve švýcarském Zürichu kanton financuje Opernhaus 684 miliony Kč a město Schauspielhaus 786 miliony. V ČR je v současnosti připravován zákon o veřejnoprávních institucích v kultuře, který by mohl být podkladem pro vícezdrojové financování a měl by nabýt účinnosti v roce 2016.

Diskuse:

- Pavel Stratil, Industria – V současnosti je trendem převádět spoluúčast ze strany států a měst na občany, jakožto na konzumenty umění. Nabídl městu spolupráci s jejich iniciativou, která vytváří novou crowdsourcingovou platformu, která by mohla být využita např. při financování JKC.
- Bc. Matěj Hollan, náměstek primátora města Brna – Plánují se jednání, jejichž cílem bude větší zapojení státu a kraje do financování brněnské kultury. Může nastat situace, že pokud do určitého termínu nedojde ke zvýšení spoluúčasti ze strany státu, nebude současné fungování brněnských příspěvkových organizací udržitelné a bude muset dojít k nějaké transformaci či dokonce zrušení některé organizace.
- MgA. Robin Kvapil – člen Zastupitelstva MČ Brno-střed, člen Komise RMB pro kulturu – Uvažuje město o zvýšení finanční částky na dotace v oblasti kultury vzhledem k velmi nízkým platům herců?
- Bc. Matěj Hollan, náměstek primátora města Brna – V loňském roce došlo nařízením vlády ke zvýšení platů o 3,5%, dále byl navýšen příspěvek města jeho příspěvkovým organizacím (který byl v roce 2012 snížen) a dalším krokem bude předložení návrhu navýšeného rozpočtu v oblasti kultury orgánům města ke schválení.

4. Vznik tzv. advokačních skupin pro jednotlivé druhy živého umění

Bc. Matěj Hollan, náměstek primátora města Brna, nastínil význam a fungování tzv. advokačních skupin. Pokud bude zájem ze strany kulturní veřejnosti, měly by se zformovat iniciativní skupiny lidí, které budou diskutovat o problémech, potřebách a námětech na zlepšení v určitém odvětví kultury a následně formulovat závěry. Tyto skupiny by se měly scházet častěji než kulturní parlament a jejich výstupy by městu měly pomáhat řešit problémy a definovat kulturní politiku. Skupiny by dále měly popsat kulturní mapu. Díky práci na přihlášce k síti Kreativních měst UNESCO v oblasti hudby byla dobře popsána právě tato oblast. Cílem je zmapovat i další oblasti.

Diskuse:

- Pavel Stratil, Industria – Mělo by být jasně a v předstihu stanoveno, co se od účastníků diskuse očekává (názor, řešení problémů, forma spolupráce).
- Kateřina Petrášová, MFF Jeden svět – Nabídla svojí účast v pracovní skupině a uvedla, že společná setkávání by měla mít nějaká zadání od města.
- MgA. Zdeňka Kujová, kulturní manažerka – Zástupci města by měli definovat, ve

kterých oblastech kultury se skupiny vytvoří. Zadání práce by mělo přijít ze strany odborníků. Dále nabídla spolupráci za filmovou a audiovizuální oblast.

- Ing. Zdenka Vlachovská, Divadlo BARKA – Navrhla navázat na ranou činnost organizace Brno kulturní, a to zejména v problematice financování divadel. Město by mělo stanovit jednotlivé oblasti, být iniciátorem, poskytnout prostory a účastnit se setkávání.
- Mgr. Simona Škarabelová, Ph.D., Brno kulturní – Brno kulturní již začalo formulovat oblasti kultury, dle kterých by se měly skupiny scházet. Brno kulturní chce spolupracovat s městem a rovněž nabídlo materiály, které k této problematice vypracovalo.
- MgA. Pavel Baďura, PhD. – Jednou z možností podpory nezávislé kultury je zavedení instituce tzv. headhunter, osoby, která by v kulturním prostoru vyhledávala a upozorňovala na zajímavé a přínosné události či osoby (absolventy nebo osoby, které zatím nejsou příjemci dotace). Těmto lidem by město mohlo nabídnout např. pracovní příležitost prostřednictvím svých příspěvkových organizací nebo finanční podporu formou dotace. Dále upozornil na vědecké práce vysokých škol, které se zabývají problematikou brněnské kultury, a dalo by se z nich čerpat.
- Lukáš Stara, klub Fléda – Upozornil na nedostatek financí v klubové scéně. Naznačil, že je připravený projekt tzv. kulturní inkubátor, který by mohl být realizován na jiném místě a za menší finanční částku než v zamýšleném Kreativním centru Brno.
- Bc. Matěj Hollan, náměstek primátora města Brna – Vyzval přítomné k vyjádření, zda mají zájem o setkávání ke konkrétním problémům a požadavkům v daných odvětvích kultury. Pokud bude zájem, město může od září setkávání těchto skupin začít organizovat a následně začít pracovat na řešení definovaných problémů. Dále se dotázal na finanční částku, kterou by město mělo přispívat na jednotlivé oblasti kultury tak, aby mohly jednotlivé subjekty řádně fungovat.
- MgA. Pavel Baďura, PhD. – Za několik klubů a malých divadel vyjádřil zájem o společná jednání, na kterých by byly specifikovány finanční záležitosti, jejich přínos pro město a zároveň zpětná vazba od města. V rámci této malé platformy je ochoten připravit např. SWOT analýzu či další podklady.
- Ing. Libuše Nivnická, Knihovna Jiřího Mahena v Brně – V případě, že vznikne advokační skupina v oblasti literatury, vyslovila zájem účastnit se těchto jednání a zároveň nabídla prostory Knihovny Jiřího Mahena k těmto účelům.
- prof. PhDr. Jiří Voráč, Ph.D., Masarykova univerzita – Navrhl vznik brněnského či krajského filmového fondu, který by sdružoval kontakty a vazby a propagoval by Brno jako výhodnou lokalitu pro činnost filmových produkcí. V této oblasti nabídl svoji spolupráci.
- Šárka Telecká, Industra – Upozornila na fakt, že v Brně chybí ateliéry pro výtvarné umělce stejně jako organizace rezidenčních programů.

5. Různé

- Pavel Stratil Industra – Požádal o zveřejnění úvodních příspěvků v předstihu tak, aby se mohli přítomní připravit.
- doc. Mgr. Richard Fajnor – V jakém je stavu festival Janáček Brno a je možné naznačit směr uvažování o jeho existenci ze strany města?
- Bc. Matěj Hollan, náměstek primátora města Brna – Bude vytvořen statut festivalu a dramaturgická rada, aby město společně s odbornými institucemi definovalo jeho profil a stal se celoměstským festivalem, do kterého bude zapojena celá škála

kulturních brněnských organizací.

6. Závěr

Bc. Matěj Hollan, náměstek primátora města Brna – Od září 2015 se budou scházet advokační skupiny, které by měly být (alespoň z počátku) organizovány městem a projednávat dílčí témata. Cca jednou za půl roku bude svolán kulturní parlament, na kterém by zazněla témata určená širší veřejnosti. Bc. M. Hollan všem poděkoval za hojnou účast.

Zpracovala: Mgr. Lucie Chlupatá, DiS., koordinátor spolupráce OK MMB, v. r.

Ověřil: Bc. Matěj Hollan, náměstek primátora města Brna, v. r.